

เสวนาทางวิชาการ หัวข้อ “รับแขกแปลกหน้า นานาชาติในสยาม” ในงานเปิดบ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา
รักษาวัฒนธรรมครั้งที่ ๑๖ ณ ลานบ้านลานวัฒนธรรม

วันที่ ๑๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ เวลา ๑๗.๓๐-๑๘.๓๐ น.

วิทยากรประกอบด้วย อาจารย์อานันท์ นาคคง อาจารย์ถนอม นวลอนันต์ และ
อาจารย์คมสันฐ หัวเมืองลาด ดำเนินรายการโดย คุณเกรียงไกร อ่องเฮงเส็ง

อาจารย์อานันท์ : คำว่า “visitor” ผู้ที่ตั้งใจจะมาเยี่ยมชมโดยเฉพาะ แยกอาจจะแปลว่า “outsider” คนที่อยู่นอกขอบเขตของสิ่งที่เราเรียกกันว่าสังคมและวัฒนธรรม ฉะนั้นเรื่องของคำว่าแขกเป็นใคร? เราคงจะต้องเปิดประเด็นกว้างทั้งคู่ ก็คือ แยกในความเข้าใจในโลกทัศน์ของแขกตัวดำๆที่จะต้องตีก่อนงู กับแขกที่เป็นโลกทัศน์ของคนยุโรป แล้วก็มันกระจายเข้ามาในสังคมสยามในยุคอาณานิคมด้วยว่าเขาคือใคร จะเป็นใครก็ตามเราถือว่าเราจะต้องปฏิบัติต่อคนแปลกหน้าหรือแขกพวกนี้อย่างในฐานะที่เป็นมิตร เป็นญาติพี่น้อง และอาจเป็นคนที่เราต้องระมัดระวังตัวเอาไว้ในฐานะของศัตรู แปลว่ามันจะต้องมีมิติที่แตกต่างกันเยอะมาก ศัตรูบางอย่าง ศัตรูบางเหตุบางเรื่องที่เราจัดการไม่ได้ ก็ต้องพร้อมจะรับต่อสถานการณ์ต่อไปว่าจะเจออะไร กับศัตรูพวกนี้ ที่เขาเรียกกันว่าราชทูตถือสารมาขอช้างขอม้าขอลา เมื่อไม่ให้ก็ต้องรบกัน กับคนที่เข้ามาเป็นแขกแล้วเราจัดการได้ด้วยปัญญา สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ช่วงขุนนาคน ผมอยากจะยกย่องว่าท่านเป็นหนึ่งในวีรบุรุษของสยามที่รับแขกอย่างใช้ปัญญา เมื่อปี ๒๓๔๕ ถ้าไปศึกษาประวัติศาสตร์ในช่วงการเข้ามาเกลี้ยกล่อมของตะวันตก จะรู้กันดีว่าเราเกือบเสียเอกราชโดยไม่ได้ใช้สงครามอาวุธ แต่ว่าเป็นเอกราชที่ถูกทำลายด้วยกฎหมาย เศรษฐกิจ ทุกวันนี้อาจมีเรื่องพวกนี้ที่เราเสียชาติกันอยู่อย่างมากมายด้วยซ้ำ ปีนั้นเซอร์จอห์น เบาริง เดินทางเข้ามาถือสาสน์ตราตั้งเป็นตัวแทนของพระนางวิกตอเรีย ถ้าเกิดมองในเรื่องของความเป็นเจ้าของ เธอไม่ใช่แค่เป็นพระราชินีของประเทศที่อยู่คนละมุมโลกของสยาม แต่เธอคือเจ้าโลก ยิ่งกว่าโอบามาอีก เธอสามารถปกครองทั้งตะวันตกตะวันออกด้วยแสนยานุภาพทางกองทัพ แสนยานุภาพทางการค้า เซอร์จอห์น เบาริง ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของมหาอำนาจตะวันตกเข้ามาเจรจากับไทย สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ช่วงขุนนาคน เป็นคนรับแขกหนึ่งในห้าของวีรบุรุษในเวลานั้น พอจะจดจำรู้จักกันได้ มีใครบ้าง สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ(ท่านทัฬห) ท่านข้า บุนนาค กรมหลวงวงศาธิราชสนิท ซึ่งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ คนที่รับหน้าที่เจรจารับแขกเซอร์จอห์น เบาริงในเวลานั้นคือท่านช่วง เสร็จจกนกระทั่งเซอร์จอห์น เบาริงเห็นคุณค่าในฐานะ

เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และยกย่องความสามารถ ความเฉลียวฉลาดของท่านช่วง จนกระทั่งเราเปลี่ยน
วิกฤติการณ์จากการต้องสูญเสียประเทศ ในช่วงอังกฤษเสร็จไปแล้วกับพม่า อังกฤษกินอินเดีย
ประเทศจีนไปแล้ว น่ากลัวมาก แต่ท่านช่วงสามารถพลิกผันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงสัญญาเบาริงจาก
หนักมาเป็นเบา แล้วก็ดำรงความเป็นชาติต่อมาได้จนถึงทุกวันนี้ แม้ว่าเหตุการณ์จะเปลี่ยนแปลงไปอีก
ในช่วงสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ท่านช่วงก็ทำหน้าที่รับแขกอย่างเฉลียวฉลาด ทำให้แก้ไข
สถานการณ์ได้ทุกครั้ง ก่อนหน้าท่านช่วง บุณนาค คำว่าแขก เรามีต้นตระกูลของท่านช่วงที่เป็นแขก
เดินทางมาจากเปอร์เซีย ท่านแขก อะหมัด แล้วมาดำรงตำแหน่งสำคัญในการรับแขกบ้านแขกเมือง
เป็นตำแหน่งที่ถูกตั้งไว้ตั้งแต่ยุคสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ถือว่ามีความสำคัญทำอะไรถึงจะ
ต่อรองกับนักธุรกิจสายของอินเดียอิสลามได้เป็นอย่างดี ท่านแขกได้รับตำแหน่งกรมท่าขวา หัวหน้า
ฝ่ายแขก ตำแหน่งจุฬาราชมนตรีเพื่อดูแลคนต่างประเทศที่เข้ามาทำการค้า เข้ามาค้าดวงผลประโยชน์
กับกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าทรงธรรมได้แต่งตั้งท่านแขก อะหมัดเป็นเจ้าพระยาบรมมหาราชยก ส่วนหนึ่ง
ท่านเป็นแขกที่เข้าใจวัฒนธรรมแขก ก็คือคนอิสลาม เข้าใจภาษาที่แขกเดินเรือ แขกพ่อค้านักธุรกิจเข้า
มาในกรุงศรีอยุธยา ได้รับการแต่งตั้งเมื่อ ๒๔๗ ถ้านับวันนี้เรามีวาระรับแขกมา ๔๐๘ ปีแล้ว ทำหน้าที่
รับใช้บ้านเมืองในการรับแขกอย่างซื่อสัตย์มาทุกยุคสมัยในสายตระกูลบุณนาค คนที่รับแขกในสาย
บุณนาคถือว่าเราฝากชีวิตไว้อย่างยิ่ง เพราะแขกพวกนี้เป็นนักธุรกิจ ใครสามารถจะขัดอะไรได้โตะก็ได้
เหมือนกับทุกวันนี้เวลาใครเข้ามาเจรจาธุรกิจ ครั้งหนึ่งเป็นตัวเลขที่แท้จริง อีกครั้งหนึ่งเป็นพวกคน
รับแขก ความซื่อสัตย์ของสายสกุลนี้เป็นที่ยอมรับของทุกเชื้อพระวงศ์ ทุกแผ่นดินเรื่อยมายังคงดำรงอยู่
มาจนถึงท่านช่วง บุณนาค ฉะนั้น เรื่องการรับแขกแปลภาษาจะมาเป็นแขกด้านนักธุรกิจแสวงหา
ผลประโยชน์ หรือนักการเมืองที่จะมาด้วยเรื่องอะไรก็ตาม คงต้องยกความดีให้แก่สมเด็จพระยา
บรมมหาราชศรีสุริยวงศ์ ว่าเป็นหนึ่งในตัวอย่างของคนที่ยอมรับแขกแปลภาษานานาชาติในสยาม ซึ่งมี
ทั้งมิติของความน่ากลัวละมิตติของมิตรภาพได้อย่างงดงาม

คุณเกรียงไกร : อย่างที่อาจารย์อานันท์ได้กล่าวเอาไว้ ก็ระบุถึงคำจำกัดความของคำว่าแขกไป
จนถึงคนแปลกหน้า ซึ่งการจำกัดความจำแนกเป็นสองอย่าง คือบริบทของเชิงชาติพันธุ์และความ
แตกต่างทางพื้นที่ และอาจารย์ได้พูดไปถึงช่วงท่านสมเด็จพระยาบรมมหาราชศรีสุริยวงศ์ หรือว่าท่าน
ช่วง บุณนาค ถือได้ว่าช่วงนั้นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของบ้านเมือง ในช่วงที่ลัทธิจักรวรรดินิยมเฟื่องฟู
จากเดิมเป็นแขกที่มาจากเอเชียใต้ก็เริ่มเป็นช่วงที่ฝรั่งชาติตะวันตกเข้ามา ท่านก็ได้ใช้ปัญญาต่าง ๆ

ในการปกป้องบ้านเมืองเอาไว้ ในลำดับต่อมาจะฟังทัศนะของวิทยากรคืออาจารย์สันฐาน อยากให้ท่านกล่าวถึงประสพการณ์และความรับรู้ที่มีต่อแขกแปลกหน้าในสยาม จะระบุดังพื้นที่ในเขตธนบุรีได้ก็ได้อีก

อาจารย์คมสันธุ : คือตอนเด็กๆ ได้รู้จักกับแขกแปลกหน้าในกรุงสยาม ทางธนบุรีได้แก่วัดซางตาครุส และวัดกัลยาณ์ ตลอดจนไปถึงทางกุฎีขาว เป็นที่น่าแปลกใจว่ามันเป็นไทยคริสต์ พุทธ อิสลาม มีความแตกต่างทางชาติ ทางภาษา จนกลับกลายเป็นคนกลุ่มเดียวกันซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างงดงามจนถึงทุกวันนี้

คุณเกรียงไกร : นั่นก็เป็นประสพการณ์ของท่านอาจารย์สันฐาน เราลองมาดูอาจารย์ผู้อาวุโส และท่านมีความสามารถในการแสดงตลกหรือว่าจำอวด ก่อนหน้าที่จะทำการสัมมนาผมได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ถนัดว่าท่านไม่ได้เกิดที่ธนบุรี แต่ว่าอยากให้คุณได้พูดถึงความรู้เกี่ยวกับแขกแปลกหน้าในสยามที่ท่านได้เคยรับรู้

อาจารย์ถนัด : ขอบคุณครับ ต้องขอบคุณท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ผมเป็นแค่นักแสดง ไม่เคยได้มาพูดอย่างนี้ ฟังไม่ค่อยถนัด แต่ว่าได้รับเชิญ และได้ฟังคำของท่านอาจารย์ถึงได้รู้ประวัติของท่าน ช่วง บุนนาคว่าเป็นอย่างนี้ ผมเคยแต่ผ่านมาแสดงให้นักศึกษาดูแล้วก็กลับไป ถือว่าแขกบ้านแขกเมืองเป็นคำติดปาก วันนี้ไปไหน ไปรับแขกบ้านแขกเมือง สมมติประธานาธิบดีจีนมา ไม่มีใครบอกรับแขกบ้านแขกเมือง พูดไม่ได้ มันกระดากปาก บอกรับแขกบ้านแขกเมืองรับฝรั่งบ้านฝรั่งเมืองไม่ได้ ต้องรับแขกบ้านแขกเมือง เป็นคำสากล แขกมาเยือนบ้านเรา มาหาเรา แขกมาเยือนบ้านเรา คนไทยอย่างนี้ ชาวสยามมีมานานแล้ว นานาชาติต่างๆถึงได้รักประเทศสยาม เพราะสยามเป็นคนใจกว้าง แม้การค้าขาย การเจริญราชไมตรีทางการทูต ผมมีหน้าที่แสดงก็จะแสดงในแนวละคร หรือแนวละครเสภาจะต้องมีพวกแขกแปลกภาษามา เป็นเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีผีเสื้อยักษ์ แล้วมาติดเกาะ มีพวกลังกา แขก พม่า จาม มอญ ลาว มารวมกันหมดที่นี่ เพราะว่าท่านเป็นคนใจกว้าง ใครเดือดร้อนหนีร้อนมาพึ่งเย็นมาได้เลย ถ้าเรือแตกไปไม่รอดแล้ว ต่างชาติต่างภาษามีมานานแล้ว พวกเราได้นำมาแสดง จนได้รับความนิยมนจากผู้แสดง เนื้อเรื่องสนุกขึ้น เราคือใจที่มีตัวตลกพวกแขกพวกเจ๊กพวกจีน ฤาษีเป็นคนใจดีต้อนรับจับผู้ทั้งหมด จะเป็นอะไรเหมือนกันมีสิทธิ์เท่ากันหมด ไม่ถือเขาถือเรา แสดงโดยอาจารย์เสรี หวังในธรรม เสียชีวิตไปแล้ว ท่านได้ฝากความคิดความสามารถของท่านไว้ เห็นว่าทุก

ชาติทุกภาษาสามัคคีกัน เราเป็นเมืองสยามจะต้อนรับขับสู้ทุกอย่าง ต่างชาติเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาหากินจนกระทั่งเป็นเจ้าสัวเจ้าใหญ่ นายโต ตอนนี้ผมเล่นเป็นแขกติดเกาะ ไม่ได้มีบทบาทอะไร นางผีเสื้อสมุทรมาตามพระอภัย พระอภัยหนีขึ้นเกาะแก้วพิสดารได้ พระอาจารย์บอกว่าอย่ากลับไปนะนางยักษ์เอาตายเลย นางยักษ์วอนอยู่รอบเกาะ เพราะพระอาจารย์ได้เสกมนต์คาถาไว้ ไม่สามารถขึ้นมาบนเกาะได้ ให้คนไปเจรจาก็โยมไป เลยให้แขกไปพูดเป็นกลอน ผมเลยนั่งแต่งเองว่า สงสารนางยักษ์มีรักแท้ ต้องพ่ายแพ้ย่น้ำมาตามผัว ถึงไหนถึงกันไม่หวนกลับ ความรักผัวรักบุตรสุดหัวใจ แต่เบื้องหลังพระอภัยใครก็รู้ เขาเป็นคนเจ้าชู้เธอหรือไหม หันมารักกับแขกไม่แปลกอะไร แขกกับยักษ์รักกันได้ไซ้ดเดียวกัน..อันนี้เป็นมุขตลกที่คิดอะไรแปลกๆ ทำให้สนุกสนานขึ้น แต่ถ้าเป็นทางวิชาการผมไม่ถนัดหรอก แต่วันนี้มาเพื่อให้ความสำราญแก่ท่าน ตอนนี้อยากให้อาจารย์คมสันฐ ห้วเมืองลาด ที่ได้นำภาษาต่างๆมารวมอยู่ในการแสดงทำให้ชาวต่างชาติมาดู บางทีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้กรมศิลปากรจัดการแสดงไปเพื่อชาตินั้นชาตินี้ อาจารย์คมสันฐ ห้วเมืองลาด ท่านเป็นผู้ควบคุมการแสดง

อาจารย์คมสันฐ : อาจารย์รับเท่าที่อาจารย์พูดมา คำว่าแขกเขาจะหมายถึงสิ่งสำคัญอย่างไร รับแขกบ้านแขกเมือง แล้วอาจารย์เคยโดนลงแขกไหม

อาจารย์ถนอม : นั่นเป็นการเกี่ยวข้าว

อาจารย์คมสันฐ : ถ้าพูดถึงลงแขกเป็นการเกี่ยวข้าว เป็นงานสำคัญ

อาจารย์ถนอม : ใช่ครับ เช่น ขอเชิญมาเกี่ยวข้าวลงแขก แต่คนสัปดนมาพูดในทางที่ไม่ดีเข้าจริงๆ เกี่ยวข้าวลงแขก บ้านนั้นบ้านนี้เชิญ

คุณเกรียงไกร : อย่างที่อาจารย์ทั้งสองท่านได้พูดไปในข้างต้น ถือว่าเป็นมิติที่แตกต่างออกไปในกรณีความหมายของคำว่าแขก อาจเป็นนิยามของการแสดงมหรสพเพื่อรับแขกแปลกหน้าในสยามประเทศ มีทั้งที่แขกแปลกหน้าเข้ามาเผยแพร่วัฒนธรรมในบ้านเรา และที่เราเผยแพร่ให้แขกแปลกหน้าเข้ามาเผยแพร่ให้เราด้วย

อาจารย์ถนอม เคยไปอังกฤษ อเมริกา สวีเดน เร็วๆนี้จะไปเผยแพร่ที่โปรตุเกส

คุณเกรียงไกร : อย่างที่อาจารย์คมสันฐได้พูดถึงนิยามของคำว่าแขกในเชิงเกษตรกรรม นั่นคือการลงแขกเกี่ยวข้าวร่วมกัน เมื่ออาจารย์ถนอมพูดถึงแขกในเชิงมหรสพแล้วผมจึงอยากเชื่อมโยงไปถึงอาจารย์คมสันฐผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนาฏศิลป์ เพราะท่านเป็นนาฏศิลป์อาวุโส แห่งสำนักการสังคีต กรมศิลปากร วันนี้อาจารย์ได้เตรียมข้อมูลด้านตัวละครที่เป็นแขกแปลกหน้าในสยามประเทศ

อาจารย์คมสันฐ : ตัวละครเป็นแขกเพราะเป็นชาวต่างชาติทั้งหมด ชาวต่างชาติพวกนี้ที่สุดก็มีอิทธิพลต่อวรรณกรรมไทยและสุนาฏกรรมไทย เช่น ละครเรื่องราชาธิราช เป็นเรื่องเกี่ยวกับพม่ามอญ จีน เป็นเรื่องที่ไทยทำเป็นไทยทั้งหมด จะเห็นว่าตัวที่เป็นจีน เพลงที่ร้องเป็นเพลงไทยแต่ครูบาอาจารย์เรียนสำเนียงจีน ส่วนตัวละครอีกตัวเป็นตัวละครมอญ

คุณเกรียงไกร : จากการแสดงที่อาจารย์นำมาประกอบ คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยเฉพาะนิสิตในสาขานาฏศิลป์และการแสดง

อาจารย์อานันท์ : ขอเสริมเรื่องพระอภัยมณีกับนางละเวงวัลลา ในวรรณคดีเราคาดหมายว่าเธอเป็นฝรั่งลังกา มันมีความคลุมเครือในเรื่องพื้นที่และวัฒนธรรมที่มากดทับคนอินเดียหรือคนลังกาในเวลานั้นซึ่งเป็นวัฒนธรรมอังกฤษ การรับแขกในแต่ละยุคสมัยทำให้เราได้สร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม อย่างที่อาจารย์ทั้งสองท่านพูดถึง ผมอยากจะย้อนไปช่วงกรุงศรีอยุธยา คุณสุจิตต์ วงศ์เทศเคยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการรู้จักแขกลังกา พูดถึงถนนสายหนึ่งที่พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศได้ทรงรับสั่งให้ตัดถนนพิเศษสายนี้เพื่อเป็นถนนสำหรับแขกลังกาเดินทางจากท่าเรือมายังพระบรมมหาราชวังเรียกว่า ถนนมหารัฐยา ความกว้าง ๖ วา ๑๒ เมตร ปลูกด้วยศิลาแลงทั้งถนน ถ้านับถึงวันนี้คือการปูพรมแดงรับราชทูตลังการับสั่งให้ตัดสองฟากถนน พ่อค้าแม่ค้ามาตั้งแผงขายที่มีความสะอาดงดงามเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าเรามีความเจริญ การมีแขกทำให้เราได้ปรับเปลี่ยนตัวเอง ไม่ว่าจะมาจากลังกาหรือกรุงรัตนโกสินทร์หรือมาในแง่ของการเมือง ทำให้เราปรับตัวเอง เรามีโรงเรียน มีโรงพยาบาล มีการสาธารณสุขอย่างใหม่ รวมถึงมีละครมีดนตรีเพื่อการรับแขก บทที่เรียกว่าคอนเสิร์ต สมเด็จพระยานวิธานวิจิตรวงศ์ได้ร่วมกับท่านเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์จัดขึ้นเพื่อรับแขกบ้านเมือง เมื่อ ๒๔๔๒ มองซิเออคูแมร์ คนฝรั่งเศสซึ่งยุบไปหมดแล้ว ไม่ว่าจะเป็ลาว เขมร เวียดนาม ปลายปีมีเจ้าชายปรัสเซียมา เราขับร้องแสดงดนตรีอย่างงดงาม ไม่ว่าจะเรื่องดนตรี การรำ การนำเสนอคัดกรองทางวรรณกรรมที่นำเสนอ ฉะนั้น นี่คืเรื่องราวการสื่อสารทางวัฒนธรรมเพื่อแสดงความเป็นชาติที่มีเอกลักษณ์ที่สำคัญ ที่ทำให้แขกเหล่านั้นเกิดความชื่นชม แน่แน่นอนว่า เรามีเพลงสรรเสริญพระบารมีเพื่อยืนยันว่าแผ่นดินนี้ร่วมเย็นด้วยพระบารมีขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผ่านบทเพลงก็อดเซฟเดอะควีน บรรเลงทุกครั้ง

เมื่อมีคอนเสิร์ตรับแขกบ้านแขกเมือง ไม่ได้เคารพแขกแต่เคารพราชวงศ์ของเรา แสดงความเคารพผู้นำที่ยังคงเป็นหลักของแผ่นดินได้ การรับแขก ณ วันนี้ วาระที่เราจะเข้าไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับอาเซียน วาระที่เราเข้าใจว่าเราเป็นเลิศในเรื่องเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เราได้รับแขกด้วยอะไร จากยุคโบราณที่เราได้รับแขกด้วยเจ้าของบ้าน จากบทละครพระร่วงที่รัชกาลที่ ๖ เขียนถึง ว่าธรรมเนียมไทยแท้โบราณใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ ทุกวันนี้เราได้รับแขกด้วยรีเซพชัน แอร์โฮสเตส ฟรีตี้ เราใช้กระบวนการรับแขกด้วยมายาอื่นๆ ไม่ใช่สิ่งที่เป็นแก่นอย่างที่สมเด็จพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ร่วมกับท่านเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ท่านรักษาบ้านเมือง รับแขกด้วยสิ่งที่ทำให้เกิดการดูถูก เราอ่อนแอด้วยมิติของความคอร์รัปชัน นักการเมืองเลวๆ สุขภาพอนามัยทรุดโทรม รับแขกด้วยบ้านเมืองที่รับแขกด้วยความโกลาหลวุ่นวาย ไม่รู้เกิดอะไรขึ้นกับกระบวนการรับแขกแปลกภาษาในสังคมไทย ถ้าย้อนกลับไปดูคนในอดีต บรรพบุรุษที่ตั้งใจรับแขกเพื่ออวดความเป็นชาติที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมที่มั่นคง ทั้งศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ด้วยใจจากการประดิษฐ์อาหารขึ้นมามากมาย ทำให้แขกเกิดความรู้สึกดีต่อบ้านเมืองกรุงสยาม เราผลิตอาหารเยอะ แต่วันนี้เราได้รับแขกด้วยอะไร

คุณเกรียงไกร : นั่นเป็นทัศนะของท่านอนันต์ต่อวิวัฒนาการการรับแขกแปลกหน้าานาชาติในสยามประเทศ ถือว่าอนาคตที่ใกล้จะถึงในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ คือการเปิดประตูสู่ประชาคมอาเซียน ถือเป็นการรับแขกแปลกหน้าจากนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นแขกจากบ้านใกล้เรือนเคียงของเราจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สุดท้ายอยากให้อาจารย์ทั้งสามท่านช่วยสรุปสาระสำคัญการเสวนาเรื่องรับแขกแปลกหน้าานาชาติในสยาม

อาจารย์ถนอม : ที่อาจารย์อธิบายก็เป็นของแน่นอนว่าเราจะรับแขกแปลกหน้าอย่างประเทศใดชนิดใดก็ไม่ทราบ แต่ตอนนี้เวลาจำกัด เพราะนักแสดงเค้ารอเราอยู่ เป็นนักแสดงจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ก่อนจากกัน ผมดีใจที่ได้แสดงภาพยนตร์ประวัติศาสตร์พระนเรศวรภาค ๕ ขอให้ทุกคนอย่ามีโรค อย่ามีทุกข์ จงสุขศรี ให้เงินมากทองสะพรั่งจงมั่งมี ทองตอนนี้รับขายไวกำไรบาน

อาจารย์อานันท์ : อยากจะแบ่งปันด้วยการมองว่า การได้มาคุยเรื่องการรับแขกกับน้องๆ ผมมองดูแล้วฝากความหวังว่าพวกเขาจะเป็นแขกของคนอื่นๆด้วย การรู้จักกันของโลกไม่มีเรื่องกันต่อไป เราต้องทำหน้าที่ทั้งรับแขกและการเป็นแขก ที่น่าเป็นห่วงคือทวดวัฒนธรรม ไม่ใช่เพียงทวดที่สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ไทยทุกคนคือทวดวัฒนธรรม ทำให้เพื่อนร่วมโลกของเราู้ประเทศไทยในมิติใดก็ได้ ในความดีที่สุดก็ได้ ในความละเทาาก็ได้ ตัวแทนของบ้านเมืองไทย เราฝากชื่อเสียงและภาพลักษณ์ไว้กับคนแบบไหน

ถ้าไม่ใช่คนในสายศิลปากร เจ้าหน้าที่รัฐ สมณทูต นางงาม ทุกคนมีนามสกุลเดียวกันคือเด็กเส้น ส่งออกไปเผยแพร่ชื่อเสียงของเราข้างนอก เรามีชื่อเสียงเรื่องความล้มเหลวเรื่องการเมืองและสาธารณสุข วัฒนธรรมที่สะท้อนความป่วยไข้ของสังคม เช่นโครงการยูทูบที่เราส่งคนไปแสดงทางวัฒนธรรมอย่างบิดเบือน เราฝากวัฒนธรรมไว้กับยูทูบวัฒนธรรมให้มีความดีขึ้น คงต้องฝากอาจารย์ทางสายวัฒนธรรมทุกแขนงของที่นี่ เรามียูทูบวัฒนธรรมที่มุ่งขายความสามารถทางการแสดง แต่จริงๆเค้าจะมีความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมหรือเปล่า เรามีนักต่อช้างกู่อยู่ไหนในสายภาพยนตร์ เรามีพิธีกรเกิดมาคุยได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงวัฒนธรรมในสาขาสัมมาวาจา เรามียูทูบวัฒนธรรมกวนมึนโสมที่ทำให้เราขนเงินไปเกาหลีมากเหลือเกิน และเรามีลูกหมिन้อยๆอยู่ในกรงที่เชียงใหม่ทำหน้าที่ยูทูบวัฒนธรรม ท่ามกลางความขบขันของชาวโลก นี่คือแขกที่แสดงความเจ็บปวดของสังคม ผมคิดว่าท่านสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ท่านมีญาณหยั่งรู้คงภาวนาให้ลูกหลานบ้านสมเด็จพระยามีลูกหลานที่ทำหน้าที่รับแขกบ้านแขกเมืองที่มีหัวใจแห่งการรักษาคุณงามความดีของประเทศไทยเอาไว้ได้

คุณเกรียงไกร : ต้องขอบคุณสำหรับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามท่านที่มาเข้าร่วมเสวนาวิชาการการรับแขกแปลกหน้า หวังว่าคงให้ความรู้และข้อคิดดีๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อคิดที่ว่าเราอาจจะเป็นที่แปลกหน้าได้กับนานาชาติ แต่ขออย่างหนึ่งคือ อย่าให้คนไทยเป็นคนแปลกหน้าของกันและกันเลย อยากให้คนไทยทุกคนรักและสามัคคีกัน ขอขอบคุณครับ